

|||||

29

- 1 - Gümrük Çıkış Beyannamesinin aslı veya noterce onaylı örneğinin,
- 2 - Döviz Alım Belgesinin aslı veya ilgili Banka Şubesinde onaylı ve serhli örneğinin,
- 3 - Alış ve satış faturalarının (imalatçılarda sadece satış faturalarının) fotokopileri veya söz konusu faturaların dökümünü gösteren, ilgili firmaca onaylı listelerin,

Vergi dairelerine ibrazı gerekmektedir.

İhracat işlemlerinin gerçek mahiyetinin araştırılmasında dikkat edilecek hususlardan birisi de ihraç edilen mal bedelinin yurda getirilip getirilmediğinin tesbitidir.

Katma Değer Vergisi iade talebinde bulunan mükelleflerin ihracatları ile ilgili Döviz Alım Belgelerinin aslını Vergi Dairesine ibraz etmeleri gerekir. Aslının T.C. Merkez Bankası'nca alı konması halinde ise bankada bulunan örneğinin tasdik edilerek verilmesi gerekir.

İhracatçılar Türk Parası kıymeti koruma hakkında 32 Sayılı Karara göre 11.8.1989 tarihine kadar olan ihracatları için mal bedelinin % 80'ini bu tarihten sonra ise % 70'ini fiili ihraç tarihinden itibaren 90 gün içerisinde yurda getirerek bankalara veya özel finans kurumlarına bozdurmak zorundadır.

İhracat bedellerinin % 80'i veya % 70'inin yurda getirilmesi durumunda tamamı gelmiş gibi iade yapılacaktır.

B - Aynı Sermaye İhracatının Katma Değer Vergisi İhracat İstisnası Karşısındaki Durumu:

Aynı sermaye ihracının Katma Değer Vergisi ihracat istisnası karşısındaki durumu konusunda Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 6.3.1994 tarih ve 11256 Sayılı yazısında;

1 - Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 91/1935 sayılı kararla değişik 13. maddesine göre aynı sermaye olarak yurt dışına gönderilen malların İhracat Rejimi kararı çerçevesinde değerlendirilmediği;

2 - İhracat olarak işlem görmeyen aynı sermaye bedellerinin yurda döviz olarak getirme zorunluluğunun bulunmadığı;

belirtilmektedir.

Öte yandan Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 27.9.1994 tarih ve B.07.O.Gel.0.60/11-1587/64877 Sayılı yazısında belirtildiği üzere;

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 11 ve 12. Maddeleri ile yurt dışındaki bir müşteriye yapılan ve T.C. Gümrük hattını geçerek bir dış ülkeye vasıl olan mal teslimleri, ihracat istisnası kapsamında Katma Değer Vergisi'nden istisna edilmiştir.

Bir teslimin Katma Değer Vergisi ihracat istisnası kapsamına girebilmesi için bu iki şartın mevcudiyeti yeterlidir. Bu nedenle, Katma Değer Vergisi Kanunu'ndaki şartları taşıyan aynı sermaye ihracı işlemleri ihracat rejimi kararları çerçevesinde değerlendirilip değerlendirilmediğine bakılmaksızın ihracat istisnasından faydalanabilecektir. Ancak malların yurt dışına aynı sermaye olarak gönderildiğinin geçerli bir belge ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, aynı kanunun 11 ve 32. maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak Yayımlanan Genel Tebliğlere göre ihracat teslimleri ile ihraç kaydıyla teslimlerden doğan iade, mahsup ve terkin işlemlerinin yerine getirilebilmesi için;

- Gümrük Çıkış Beyannamesinin;
- Döviz Alım Belgesinin;
- Alış ve satış faturalarının;

İbrazi zorunlu bulunmaktadır. Aynı sermaye ihracında dövizin yurda getirilme zorunluluğu bulunmadığından, yurt dışına yapılan bu tür teslimlerde döviz alım belgesinin aranılmaması uygun görülmüştür.

Buna göre, Katma Değer Vergisi Kanunu'ndaki ve döviz alım belgesi ibrazı dışında Genel Tebliğlerdeki şartları taşıyan aynı Sermaye ihracı işlemleri, ihracat istisnası ile ihraç kaydıyla teslimlerde tecil-terkin uygulamasından faydalanabilecek, bu teslimlerden doğan iade, mahsup ve terkin işlemleri genel esaslara göre yerine getirilebilecektir.

Aynı sermaye, ihracı mal kapsamında sayılan mallar; makina teçhizatı ile amortismanına tabi diğer malzemeler olarak belirtilmiştir.

Türk parası kıymetini koruma hakkında 32 sayılı Kararın 13'ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. (21.3.1993 tarih ve 21531 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

"Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışında veya Türkiye'deki serbest bölgelerde yatırım yapmak veya ticari faaliyette bulunmak üzere şirket kurmaları, ortaklığa katılmaları ve şube açmaları için, 5 milyon ABD doları veya eşiti dövize kadar nakdi sermayeyi Bankalar veya Özel Finans kurumları aracılığıyla, aynı sermayeyi ise gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde ihraç etmeleri serbest olup, 5 milyon ABD Dolarını aşan nakdi ve/veya aynı sermaye ihracına Bakanlıkça izin verilir.

Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında irtibat bürosu, temsilcilik ve benzerlerini kurmaları ve bunların kuruluş masrafları ile faaliyet giderlerinin bankalar ve özel finans kurumlarınca transferi serbesttir.

Bankalar, özel finans kurumları ve gümrük idareleri yurt dışında ve Türkiye'deki serbest bölgelerde yatırım ve ticari faaliyette bulunmak üzere sermaye ihraç eden Türkiye'de yerleşik kişileri her bir işlem tarihinden itibaren 30 gün içinde müsteşarlığa bildirirler.

Yurt dışına ve Türkiye'deki serbest bölgelere sermaye ihraç eden Türkiye'de yerleşik kişiler, sermaye ihracından itibaren bir yıl içinde yurt dışında oluşturdukları şube, şirket ve ortaklıklarla ilgili olarak; yerel resmi makamlardan alınmış izin belgesi, ana sözleşme, işe başlama tarihi ve faaliyette bulundukları adresi, yıllık faaliyet raporları, yurda getirilen kârları ile sermaye yapısı ve/veya miktarlarındaki değişiklikler ve faaliyetin sona ermesi halini belgeleyerek Müsteşarlığa bildirirler.

Bankalar ve özel finans kurumları, yurt dışındaki irtibat bürosu, temsilcilik ve benzerlerine ilişkin yaptıkları transferleri, üçer aylık dönemler itibarıyla ve dönemi takip eden ayın sonuna kadar müsteşarlığa bildirirler.

Yurt dışında irtibat bürosu, temsilcilik ve benzerlerini kuran Türkiye'de yerleşik kişiler; kuruluştan itibaren 90 gün içinde kuruluşla ilgili olarak yerel resmi makamlardan alınmış izin belgesi, faaliyete başlama tarihi, faaliyette bulundukları adres ile faaliyetin sona ermesi halini belgeleyerek müsteşarlığa bildirirler."

DEĞERLENDİRME

Aynı sermaye ihracı mal kapsamında makina teçhizatı ile amortismanına tabi diğer malzemeler sayılmakta olup, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışındaki bir şirkete bu mallarla ilgili olarak yapmış oldukları ihracat neticesinde söz konusu şirkete aynı sermaye koymak suretiyle ortak olunmaktadır.

Aynı sermaye ihracı işlemlerinde, malların yurt dışına aynı sermaye olarak gönderildiğinin geçerli bir belge ile tevsik edilmesi şartıyla, ihracatçı firma, KDVK'nunun 11 ve 12. maddeleri kapsamında ihracat istisnasından yararlanabilmektedir.

Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışına Aynı Sermayeyi Gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde ihraç etmeleri serbest olup, 5 milyon ABD Dolarını aşan aynı sermaye ihracında Bakanlıkça izin verilir. Ayrıca aynı Sermaye ihracı yapan şirketin yurt dışındaki şirket ile bir ana sözleşmesinin mevcut olması ve bu sözleşmenin diğer belgeler ile birlikte (yerel resmi makamlardan alınmış izin belgesi, işe başlama tarihi ve faaliyetinde bulundukları adresi, yıllık faaliyet raporları, yurda getirilen kârları ile sermaye yapısı ve miktarındaki değişiklikler ve faaliyetin sona ermesi halini) müsteşarlığa bildirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, şirketin yapmış olduğu ihracata ilişkin GÇ. Beyannamesinde "İş bu ihracat, Türkiye'de yerleşik firması adına ülkesinde kurulan firmasına T.P.K.K.H. Kanunu'nun 32 sayılı kararının 13. maddesine istinaden aynı sermaye ihracıdır" şeklinde şerh konulması suretiyle yapılan aynı sermaye ihracı ilgili Gümrük Müdürlüğünce teyit edilmektedir.

Aynı sermaye ihracında dövizin yurda getirilme zorunluluğu bulunmadığından, yurt dışında yapılan bu tür teslimlerde Döviz Alım Belgesi aranılmamakta olup, uygulamada söz konusu teslimlerden doğan iade, mahsup ve terkin işlemleri, ihracat istisnası ve ihraç kaydıyla teslimlerdeki genel esaslara göre yerine getirilmektedir.